

Huvudman

Thoren Framtid AB
Organisationsnummer 556749-7051
info@thorengruppen.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Thoren Framtid Vargen i Kiruna kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Thoren Framtid AB en anmärkning avseende brister rörande

- handledare och lokaler för fjärrundervisning
- utformning av beslut om anpassad studiegång
- ordningsregler
- forum för samråd med elever
- planen mot kränkande behandling samt
- anmälningsskyldigheten för kränkande behandling

Thoren Framtid AB ska senast den **2022-10-28** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen från att ingripa mot Thoren Framtid AB avseende brister rörande signering i betygskatalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser

- språkval,
- information och erbjudande om modersmålsundervisning,
- studie- och yrkesorienterande verksamhet,
- praktisk arbetslivsorientering (prao) samt
- skolans arbete med frånvaro.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Thoren Framtid Vargen i Kiruna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Thoren Framtid Vargen följer gällande bestämmelser om *Undervisning och stöd, Trygghet och studiero* och *Bedömning och betygssättning*.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 11-12 maj 2022 samt 18 maj 2022. Det har varit flera rektorsbyten på kort tid på skolenheten. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök var rektorn ny på skolan och biträdande rektorn hade under en kortare period arbetat som tillförordnad rektor. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat inhämtad dokumentation från huvudmannen och skolenheten. Huvudmannen har yttrat sig över underlaget för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har anmält till Skolinspektionen att de tagit beslut om att använda fjärrundervisning på skolan. Av anmälan framgår att beslutet avser fjärrundervisning i ämnena modersmål och de moderna språken tyska och spanska.

I intervjuer med lärare framgår att elever i årskurs 8 saknar handledare på lektionerna i de moderna språken tyska och spanska. Lärare uppger även att elever i årskurs 9 saknar handledare på lektioner i moderna språket spanska på en av tre lektioner i ämnet per vecka. Vidare uppger lärare att en lärare startar upp lektionen tillsammans med eleverna men lämnar sedan lektionen för att undervisa en annan lektion. Enligt elever i årskurs 8 har de varit utan handledare på dessa lektioner nästan hela läsåret, det är endast ibland som en handledare funnits i klassrummet. Enligt biträdande rektorn och rektorn finns inte alltid handledare tillgänglig för eleverna vid fjärrundervisning, men det är något som skulle behövas. Enligt rektorerna har det varit "tjafs" på lektionerna i spanska för elever i årskurs 8 eftersom eleverna bland annat inte varit delaktiga i undervisningen och inte haft på kameran på sina datorer när ingen handledare varit närvarande.

Enligt lärare finns det heller ingen handledare tillgänglig när eleverna har lektioner i modersmål via fjärrundervisning, men det finns lärare kvar på skolan under den tid som eleverna har modersmålsundervisning.

Vidare framgår i intervju med lärare att det finns två elever i årskurs 7 respektive årskurs 8 som inte befinner sig i skolans lokaler när de har modersmålsundervisning. Eleverna har deltagit på lektionerna hemifrån sedan en bit in på vårterminen 2022.

I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att det har funnits schemalagda handledare men på grund av ändringar under läsåret har det inte gått att bemanna lektionerna helt med handledare. Lärare har schemalagts som handledare på fjärrundervisningstimmar och från hösten kommer det att ordnas på annat sätt.

Rättslig reglering

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången (21 kap. 9 § skollagen). Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 5 § skolförordningen). Huvudmannen ska till Statens skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning (5 a kap. 6 § skolförordningen).

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar (21 kap. 12 § skollagen).

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person (21 kap. 13 § skollagen).

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse framgår att en handledare vid fjärrundervisning i grundskolan, precis som en lärare vid närundervisning, ska vara närvarande i samma lokal som eleverna. Handledarens närvaro kan säkerställa en god arbetsmiljö så att eleverna får gynnsamma förutsättningar att studera lugnt och koncentrerat. Att handledare ska vara närvarande vid fjärrundervisning utesluter att han eller hon tillfälligt lämnar lokalen för att t.ex. följa med en elev till skolbiblioteket eller hämta undervisningsmaterial från en annan lokal. Bestämmelsen innebär dock att en handledare inte bör vara schemalagd som handledare för mer än en undervisningsgrupp vid ett och samma lektionstillfälle (prop. 2019/20:127 s. 65-66).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att handledare inte är närvarande i undervisningslokalen tillsammans med eleverna i samband med fjärrundervisning. Elever i årskurs 8 saknar handledare på alla lektioner i de moderna språken tyska och spanska och elever i årskurs 9 saknar handledare på en av tre lektioner per vecka i moderna språket spanska. Inte heller vid fjärrundervisning i modersmål finns en handledare närvarande i undervisningslokalen tillsammans med eleverna. Att en lärare startar upp lektionen tillsammans med eleverna i klassrummet, men sedan lämnar eleverna för att undervisa i ett annat klassrum eller att en lärare finns på annan plats i skolan uppfyller inte kravet på att en handledare ska vara närvarande där eleverna befinner sig.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att det finns elever som inte deltar i fjärrundervisning i lokaler som skolenheten disponerar. Två elever i årskurs 7 respektive årskurs 8 deltar istället vid fjärrundervisning i modersmål hemifrån, vilket strider mot skollagens krav.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, speciallärare, biträdande rektorn samt rektorn framgår att det finns en rutin kring hur skolans personal ska arbeta med att ge elever extra anpassningar och särskilt stöd samt att personalen arbetar utifrån rutinen. Lärare uppger att de ger elever stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Dessa justeras och ändras vid behov. Lärare uppger att de anmäler till rektorn om de befår att en elev som de undervisar riskerar att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar. Detta görs på den så kallade elevgenomgången där lärare, skolans specialpedagogiska kompetens samt rektorn deltar. Enligt lärare, biträdande rektorn samt rektorn startas en utredning om särskilt stöd efter att anmälan inkommit till rektorn. Specialläraren uppger att hen ansvarar för att genomföra utredningen. Efter att utredningen om särskilt stöd

genomförts fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram ska utarbetas. Enligt lärare, speciallärare, biträdande rektorn samt rektorn har samtliga utredningar som gjorts under innevarande läsår utmynnat i att åtgärdsprogram utarbetats. Särskilt stöd ges i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram. Vidare framgår att det är rektorn som fattar beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång.

Det finns fyra elever på skolan som har särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Skolinspektionen har tagit del av samtliga beslut om anpassad studiegång samt elevernas åtgärdsprogram. I besluten om anpassad studiegång står det till exempel att elevernas anpassade studiegång innebär att det till mycket stora delar gäller samtliga ämnen, att elever är i skolan vissa dagar eller endast förmiddagar, men det framgår inte vilka ämnen, om det är hela ämnen eller delar av ämnen som är borttaget för elever eller hur mycket tid som är borttaget för elever. I något beslut om anpassad studiegång framgår dock vilka ämnen som omfattas av den anpassade studiegången samt att elevens skoldagar är preciserade med angivna tider som eleven är i skolan.

Av intervjuer med lärare, biträdande rektorn samt rektorn framgår att elevernas anpassade studiegång bland annat innebär att några elever inte läser hela ämnen eller i något fall delar av ämnen samt i något fall att eleverna har kortare skoldagar eller endast deltar på till exempel förmiddagar i skolan.

I ett beslut om anpassad studiegång saknas signatur/underskrift från rektorn.

Rättslig reglering

Om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens

vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Av förarbetena till ovanstående bestämmelser framgår rörande anpassad studiegång bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165 s. 293).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans beslut om anpassad studiegång inte uppfyller författningarnas krav. Detta eftersom det inte alltid framgår vilka ämnen och i vilken omfattning avvikelser gjorts. Ett beslut om anpassad studiegång kan vara en mycket ingripande åtgärd för den enskilde eleven eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Av det skriftliga beslutet ska därför framgå vad som beslutats, det vill säga vilka ämnen som berörs och i vilken omfattning, samt vem som fattat beslutet.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, biträdande rektorn och rektorn uppger i intervjuer att det finns ordningsregler på skolan. Däremot uppger elever i årskurs 5, 8 och 9 att de inte varit delaktiga i att utarbeta ordningsreglerna. Enligt lärare har en tidigare rektor på skolan vid varje terminsstart skickat ut ordningsreglerna för revidering till lärare och vårdnadshavare samt informerat eleverna om ordningsreglerna i klasserna. Detta har inte gjorts innevarande läsår. Lärare uppger att i årskurserna 4-6 samt årskurs 7 har eleverna varit delaktiga i utarbetandet av klassernas trivselregler, men inte ordningsreglerna på skolan. Enligt biträdande rektorn och rektorn finns ordningsregler som gäller för årskurserna 4-6 och årskurserna 7-9. Rektorerne uppger att de hoppas att eleverna varit delaktiga i framtagandet av reglerna men de vet inte om eleverna varit delaktiga. Det är inte nuvarande rektorn som beslutat

om skolans ordningsregler. I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen framgår enligt rektorn att eleverna medverkat i processen med att ta fram reglerna som gäller i klassen.

Enligt lärare på högstadiet följs reglerna upp två gånger per termin i anslutning till utvecklingssamtal. Enligt lärare på mellanstadiet följs klassens regler upp om något har hänt genom att lärarna pratar med eleverna om trivselreglerna. Lärarna uppger att det är mer otydligt med uppföljning gällande skolans ordningsregler, till skillnad från klassens trivselregler, och dessa har lärarna inte pratat om med eleverna under innevarande läsår.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att det finns ordningsregler på skolan men bedömer att det är en brist att dessa inte har utarbetats under medverkan av elever. Varken elever i årskurs 5, 8 eller 9 som Skolinspektionen har intervjuat har varit delaktiga i framtagandet av ordningsreglerna på skolan. Enligt biträdande rektorn och rektorn är det en tidigare rektor på skolan som har beslutat om ordningsreglerna. Rektorerna vet inte om eleverna har deltagit i utarbetandet av skolans ordningsregler. Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att beslutade ordningsregler inte följs upp. I intervjuer framgår att ordningsreglerna inte har följts upp på mellanstadiet och att rutinen med att skicka ut ordningsreglerna för revidering/uppföljning inte har följts innevarande läsår.

Forum för samråd med elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare i årskurserna 4-9 och elever i årskurserna 5, 6, 8 och 9 framgår att det inte finns klassråd eller elevråd på skolan. Enligt både elever och lärare får eleverna fylla i en trivselenkät en gång per termin samt på utvecklingssamtalet prata om till exempel hur eleverna trivs. Vidare uppger både elever och lärare att det inte finns några specifika forum för eleverna att ta upp frågor om till exempel elevernas trivsel eller trygghet på skolan. Enligt lärarna tas sådana frågor upp mer på en förekommen anledning, om det till exempel hänt något mellan elever på skolan. Lärare uppger att om det skulle finnas ett forum som "klassråd med ordförande och sekreterare blir mest en massa önskningar". Elever uppger att de på skolan inte samtalar om sådana frågor gemensamt, utan det blir mer enskilda samtal. Enligt lärare, biträdande rektorn och rektorn har arbetet med att skapa forum för eleverna som till exempel klassråd och elevråd fallit mellan stolarna med anledning av rektorsbytena på skolan. I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att dessa typer av forum inte finns nu men är inplanerade från och med hösten 2022.

Rättslig reglering

Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs (4 kap. 13 § skollagen).

I läroplanen framgår att eleverna alltid ska ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan samt svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad (Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det saknas forum för samråd med eleverna på skolan. Enligt rektorn och biträdande rektorn är detta något som de inte hunnit med att införa. Det framgår i intervjuer med både elever och lärare att det inte finns några forum på skolan för elever att ta upp och samtala om frågor som rör till exempel elevernas trivsel, trygghet eller andra frågor om elevernas arbetsmiljö. Både elever och lärare uppger att elever genomför enkäter innehållande trygghets- och trivselsfrågor samt att dessa frågor berörs på utvecklingssamtal varje termin. Däremot sker inga gemensamma samtal eller tillfällen då eleverna ges möjlighet till inflytande om dessa frågor förutom om lärare vid förekommen anledning på grund av en händelse pratar det.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Planen mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2020/21 samt 2021/22. Av planen för föregående läsår som gällde från 4 september 2020 till 4 september 2021 framgår under 4. *Kartläggning* att skolan som bytt huvudman *går in i ett nytt kvalitetsarbete med nya modeller* samt att *den nya skolledningen bedömer att tid behöver läggas på det som ligger framåt*. Vidare framgår att *punkten 4 kommer i sin helhet att genomföras läsåret 2021/22*. Övriga punkter i kartläggningen får ses som *det vi framgent kommer att använda oss av, dvs det vi skall göra under läsåret 20/21*. Vidare finns en insats nämnd gällande hälsosamtal som skolsköterskan ansvarar för som ska genomföras *lå 20/21*. Av innevarande läsårs plan som är daterad att gälla från 30 augusti 2021 till 23 juni 2022 framgår samma skrivelse.

Av planen för föregående läsår 2020/21 framgår vidare under 2. *Utvärdering* att *punkt 2 utgår i sin helhet* med anledning av bytet av huvudman och att *punkt 2 kommer i sin helhet genomföras läsåret 2021/22*. I intervju med biträdande rektorn och rektorn framgår att nuvarande huvudman var huvudman för skolan läsåret 2020/21. Av planen för innevarande läsår (2021/22) anges samma skrivelse och det finns ingen utvärdering av föregående läsårs plan.

I intervjuer med lärare framkommer olika uppgifter om planen mot kränkande behandling. Några lärare uppger i intervju att innevarande läsårs plan inte är implementerad, att inget av det som står i planen har gjorts, att ingen utvärdering har påbörjats och ingen uppföljning har gjorts samt att varken lärare eller elever varit delaktiga i planen mot kränkande behandling. Några lärare uppger att de har fått en ny plan som de "alldeles nyligt" har börjat implementera och att de utifrån elevers enkätsvar satt upp mål i planen. Vidare uppger några andra lärare att de under vecka 44, 2022, arbetade med innevarande läsårs plan. På frågan om elever varit delaktiga i uppföljning av innevarande läsårs plan svarar lärarna "nej, det är de aldrig". På frågan om utvärdering av innevarande läsårs plan har påbörjats svarar lärarna "nej, planen är under bearbetning".

Enligt biträdande rektorn och rektorn har arbetet "varit vilande" gällande planen mot kränkande behandling och att innevarande läsårs (2021/22) plan är "under bearbetning". Biträdande rektorn och rektorn uppger att det inte finns någon utvärdering av föregående läsårs (2020/21) plan. Skolinspektionen frågade under intervjun om en insats som anges i innevarande läsårs plan som enligt planen ska pågå kontinuerligt under läsåret. Biträdande rektorn och rektorn uppger att de inte vet om insatsen är genomförd och att "det nog har fallit mellan stolarna med olika rektorsbyten".

I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att planen upprättas varje år men på grund av rektorsbyten har det arbetet inte skett enligt planen.

Anmäla kränkande behandling

Av intervjuer med lärare framgår att det har införts nya rutiner gällande kränkande behandling med anledning av huvudmannabytet på skolan. Det finns enligt lärarna en rutin men den är inte implementerad hos personalen ännu. I en intervju med lärare framgår att enligt rutinen ska ärendet gå direkt till rektorn och sedan till huvudmannen och att det därefter startas en utredning. Några av de intervjuade lärarna uppger att om en kränkning sker ska de samtala med inblandade elever och informera vårdnadshavare och därefter informera rektorn som i sin tur informerar huvudmannen. I en lärarintervju framgår att kränkingsanmälan inte görs direkt till rektorn när något inträffat utan det är först vid upprepade händelser som en kränkingsanmälan görs. Vid första tillfället blir det enligt lärarna en tillsägelse och om det blir en upprepade händelse görs anmälan. Någon lärare uppger att hen gör en kränkingsanmälan när den som upplever sig kränkt säger att hen blivit kränkt, men om läraren ser någon elev kränka en annan elev skulle läraren göra en anmälan. I en annan lärarintervju framgår att alla kränkningar inte anmäls

innevarande läsår på grund av att de arbetat utifrån sitt gamla arbetssätt och att rektorn och huvudmannen därigenom inte fått någon kränkingsanmälan när det inträffat saker på skolan.

Flera elever uppger att det på högstadiet finns en kultur på skolan om att inte berätta för vuxna när något händer mellan elever, att det finns elever med dålig jargong, att det finns en machokultur samt att det förekommer att elever är elaka mot varandra. Några elever uppger att elever säger till vuxna när något inträffar samt att det trots allt är ett ganska bra klimat på skolan.

Det framgår samstämmigt att lärarna tar hand om det som inträffar genom att prata med inblandade elever. Merparten av de intervjuade lärarna uppger att det finns en samsyn hos personalen att agera när kränkningar sker. Lärarna uppger dock att det kan finnas svårigheter i att veta om det är en kränkning som skett eller inte. Enligt lärarna i årskurserna 4-9 samt biträdande rektorn och rektorn har fyra kränkingsanmälningar gjorts innevarande läsår. I intervju med biträdande rektorn och rektorn framgår att rektorn anmäler till huvudmannen när kränkingsanmälningar inkommit till rektorn.

I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att huvudmannens rutiner vid kränkande behandling följs genom anmälan, utredning, åtgärder och uppföljningar. Det framgår att det är en pågående implementering av rutiner gällande kränkningar och de flesta pedagoger tillämpar rutinen. Arbetet är pågående och har påbörjats ganska nyligt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är

skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Även om det finns en plan som är daterad läsåret 2021/22 framgår av intervjuer med lärare och rektorn att det inte har gjorts något arbete för att uppdatera planen från föregående läsår. Såväl de åtgärder som anges i planen som datum för när åtgärderna ska genomföras är i huvudsak från föregående läsår.

Vidare bedömer Skolinspektionen att ingen utvärdering gjorts av åtgärderna i föregående läsårs plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har varit huvudman för Thoren Framtid Vargen innevarande läsåret (2021/22) liksom föregående läsåret (2020/21). Utifrån dokumentationen, samt i intervjuer, konstaterar Skolinspektionen att ingen redogörelse av åtgärderna från läsåret 2020/21 finns. Vidare framgår att elever, samt lärare, inte medverkat i arbetet med att utarbeta planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Även om lärare uppmärksammar och agerar när en elev utsätts för kränkande behandling anmäls inte alltid detta till rektorn. Under läsåret har fyra kränkingsanmälningar inkommit till rektorn som i sin tur anmält detta till huvudmannen. Det framgår bland annat att kränkingsanmälan inte alltid görs direkt utan först vid upprepad händelse, att rutinen inte är implementerad och att det kan finnas svårigheter i att veta om det är en kränkning eller inte som skett. Trots att det i yttrandet till Skolinspektionen framgår att rutinen följs, men dock ännu inte är implementerad, konstaterar Skolinspektionen utifrån de uppgifter myndigheten fått i intervjuer att det finns brister i att anmäla uppgifter om kränkande behandling.

Rektorns anmälningsskyldighet är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och därför behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet mot kränkningar i verksamheten. Det är huvudmannen som kan uppmärksamma och rikta resurser till verksamheter där det finns problem. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls och skyldigheten att anmäla gäller inte bara vid upprepande kränkningar utan även vid enstaka händelser. Kränkande behandling behöver inte konstateras för att en anmälan ska ske.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Thoren Framtid AB:s verksamhet vid Thoren Framtid Vargen uppfyller inte författningarnas

krav vad gäller fjärrundervisning, beslut om anpassad studiegång, ordningsregler, forum för samråd med elever, planen mot kränkande behandling samt anmäla kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer att bristerna är mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Thoren Framtid AB en anmärkning.

Avstående från ingripande

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog för höstterminen 2021. I denna framgår att betyg sätts i slutet av terminen från och med årskurs 6 i de ämnen som eleverna fått undervisning i.

Det framgår i betygskatalogen att undervisande lärare som saknar legitimation har signerat betygskatalogen självständigt. Biträdande rektorn och rektorn uppger att de är medvetna om att detta är felaktigt och att den undervisande läraren som saknar legitimation ska signera betygskatalogen tillsammans med en legitimerad lärare.

I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att lärare med legitimation som är medbedömare till obehöriga lärare signerar betygskatalogen.

Rättslig reglering

I skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog anges att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (SKOLFS 2011:123, 7 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte säkerställt att betygskatalogen förs på ett korrekt sätt. I skolans betygskatalog för höstterminen 2021 har lärare utan legitimation signerat betygskatalogen själva utan att den legitimerade medbedömande läraren signerat samtidigt. Rätteligen ska såväl den undervisande icke legitimerade läraren som den medbedömande legitimerade läraren signera i betygskatalogen. Trots att det i huvudmannens yttrande framgår att legitimerade medbedömare signerar betygskatalogen kan Skolinspektionen konstatera utifrån betygskatalogen att det inte alltid gått till på det sättet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa. Thoren Framtid AB:s verksamhet vid Thoren Framtid Vargen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller signering i betygskatalog. Utredningen visar att rektorn är medveten om att signeringen i betygskatalogen är felaktig och att den obehöriga undervisande läraren ska signera betygskatalogen tillsammans med en legitimerad lärare. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med biträdande rektorn och rektorn framgår att skolan erbjuder spanska, tyska, svenska och engelska som språkval. Enligt elever i nuvarande årskurs 8 och 9 fick de välja mellan dessa språk när de gjorde sitt språkval inför årskurs 6. Elever i nuvarande årskurs 6 uppger att de fick välja mellan spanska, svenska och engelska. Lärare uppger i en intervju att skolan erbjuder spanska, tyska, svenska och engelska. I två andra lärarintervjuer framgår att skolan erbjuder spanska, samiska, svenska och engelska för nuvarande årskurs 6.

I huvudmannens yttrande till Skolinspektionen har rektorn framfört att skolan erbjuder minst två moderna språk. Det är tyska, spanska, engelska och svenska som erbjudits som språkval. Innevarande läsår har tyska erbjudits till elever i nuvarande årskurs 6 men det fanns inte tillräckligt många elever som anmälde sig.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval (9 kap. 5 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har fått olika uppgifter i intervjuer gällande vilka språk som skolan erbjuder inom ramen för språkval, och huruvida minst två av språken franska, spanska och tyska erbjuds eleverna. Elever i nuvarande årskurs 6 och några lärare har uppfattat att skolan erbjuder språken spanska, svenska, samiska och engelska. Andra lärare uppger att även tyska erbjudits. Huvudmannen har i yttrande till Skolinspektionen förtydligat att det var för få elever som anmälde intresse för tyska för att anordna undervisning i språket.

Mot bakgrund av att det finns olika uppfattning hos lärare och elever om vilka språk som erbjuds kan det finnas anledning för huvudmannen att se över rutinen för erbjudande av språkval. Av ovan redovisade omständigheter framkommer dock

inte att Thoren Framtid AB brutit mot bestämmelserna när det gäller språkval. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Information och erbjudande om modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare framgår att lärarna får en blankett av rektorn som skickas ut till vårdnadshavarna med information om modersmålsundervisning. Enligt inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att alla vårdnadshavare får information om modersmålsundervisning genom riktad information via lärplattformen och föräldramöten. Eleverna får information av rektor alternativt någon lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Thoren Framtid AB brutit mot bestämmelserna när det gäller information om rätten till modersmål och erbjudande om modersmålsundervisning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studie- och yrkesorienterande verksamhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och biträdande rektorn samt rektorn har skolan studie- och yrkesvägledare via en extern tjänst och studie- och yrkesvägledare finns tillgänglig digitalt. Elever i årskurs 9 uppger att de har träffat studie- och yrkesvägledare digitalt under innevarande läsår samt att studie- och yrkesvägledare funnits tillgänglig vid behov för elevers eventuella frågor. Elever i årskurs 6 uppger att de fick information om språkvalet av sina lärare som också informerade om meritpoäng.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning (2 kap. 29 § skollagen).

Rektorn har ansvaret, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning (Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Thoren Framtid AB brutit mot bestämmelserna när det gäller studie- och yrkesorienterande verksamhet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Praktisk arbetslivsorientering (prao)

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med såväl elever som lärare framgår att elever i årskurs 8 och 9 har haft prao under båda årskurserna. Nuvarande årskurs 8 kommer att ha prao även i årskurs 9.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8 (10 kap. 8 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Thoren Framtid AB brutit mot bestämmelserna när det gäller praktisk arbetslivsorientering. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och biträdande rektorn samt rektorn framgår att vårdnadshavare informeras om en elev är frånvarande från skolan. Detta görs via skolans digitala plattform. Det finns enligt lärare elever med omfattande och/eller problematisk frånvaro på skolan. Enligt lärare, biträdande rektorn och rektorn utreds elevers frånvaro vid upprepad eller längre frånvaro. Enligt rektorerna är det mentorn som har ansvar för att kontrollera elevers frånvaro och det är även mentorn som startar arbetet med att ta reda på orsaken till frånvaron. Lärare, som är mentorer, uppger att de tar kontakt med vårdnadshavare samt låter elever göra en skattning över sin skolsituation samt söker mönster i elevers frånvaro för att ta reda på orsaken till den. Lärare uppger även att rektorn begär in uppgifter om frånvaro för varje termin och lärarna stämmer av elevers frånvaro och meddelar rektorn om hur det ser ut. Enligt elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn är kuratorn och specialläraren insatta i att utreda orsaken till elevers frånvaro. Lärare ger exempel på att det för någon elev utarbetades åtgärdsprogram med anledning

av frånvaro och att eleven genom att få särskilt stöd ökade sin närvaro samt att flertalet instanser har kopplats in i elevärenden där omfattande frånvaro finns.

Rättslig reglering

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Thoren Framtid AB brutit mot bestämmelserna när det gäller skolans arbete med frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av jurist Caroline Rönnegård.

Utredare Julia Wuotila har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Maud Karlström medverkat.